

Z mrazom sever je pritisnil,
Hrula vihra je čez brda,
Da je stokal hrast na gôri,
In ječala skala trda.

Trije vrani čez poljane
Pluli so ob prvi zarji:
»Krá-krá-krá, smerék kraljico,
Strli so nocoj viharji!«

»Préveč šibka!« méni prvi,
Drugi: »Preodprta trata!«
Modro pa pristavi tretji:
»Préveč bila je — košata!«

Jos. Volc.

Ptičar.

(Povest. — Piše Basnigoj.)

I.

Tonček, To-onček! Ali slišiš, ali si gluh?« Tako so klicali Matičkov oče sedemletnega sina, ki je pred durmi nekaj onegavil.

»Kaj, no?« oglesi se Tonček in gre počasi v sobo.

»Nič, kaj no? Kadar te pokličem, pridi, kakor bi trenil. Otroci morajo slušati, kot ura! Na, pojdi mi po tobak!«

In oče so oddrgnili jerhast mošnjíček ter izbrali iz drobiža šterak in ga dali Tončku.

»Pa tišči mi dobro denar v pesti, da ga ne izgubiš.«

Tonček poprime šterak in natakne velike materine črevlje natikače. V tem pa pridejo mati.

»Tonček, kam greš?«

»Po tobak.«

»Čaj, prinesel boš še meni soli in pol kilograma sladkorja. Oče, daj mu za sol in sladkor.«

»Tonček, dam ti že, pa boš denar izgubil, kaj?«

»Ne bom ga ne,« ugovarja Tonček in nastavlja perišče, da mu denejo oče vanj še za sol in sladkor. »V pest ga bom stisnil in roko v žep vtaknil — tako-le, in ne more mi pasti noben novčič iz roke.«

Tonček tako naredi, mati mu prinesejo košek, da bo dejal vanj sladkor in sol. Tonček natakne locen na roko in gre. Med durmi mu naročajo mati: »Pa nikar ne glej in ne zijaj po vseh kotih in potih, ampak idi naravnost v prodajalnico in domov. Sel boš potlej, kamor boš hotel«. Tonček je bil kar tiho pa je šel. Vlekel je prevelike natikače in drsal po prahu, da se je kadilo za njim. Ali komaj zapre lesa na dvorišču, že je pozabil, kaj je obljubil, in kaj so mu naročili.

Blizu domačega dvorišča je rasel za plotom gost drenov grm. Tonček je prikadil mimo njega. Tedaj so pa izletele iz grma penice in sedle na najvišji vrh.

»Viž jih ptičev, gnezdo imajo v grmu!« Tako je Tonček sklepal in postal za grmom ter gledal ljubeznive penice, ki so čivkale na drenu. »To-le

se mora pogledati,« modroval je dalje in pest mu je prilezla iz žepa. Nastavil je roko pred usta, kakor tak, ki kaj važnega premišljuje. Precej dolgo je stal in gledal ptiče, ki so se mu posmehovali z drevesa, češ, ali se ti nas ljubi?

In Tončku se je res ljubilo penic. Hudo mu je bilo, da jih ni prej zasledil. Lahko bi bil mladiče čuval in pobral, ko bi še ne bili mogli letati. Ali sedaj je prekasno. Stara dva sta jih že izpeljala. Malo se še opotekajo letajoč po zraku. Pa Tonček jih vendar ne more ujeti. Ker pa ni mogel do ptičev, hotel je pogledati vsaj gnezdo. Skobalil se je črez plot, košek pustil sredi ceste in začel stikati po grmu. Krivil in pripogibal je veje in zares dobil prazno gnezdice v rogovili. Toda Tonček je hotel še kaj dobiti. Zato je iskal dalje in ril v grmovje. Tedaj mu pa zapreti pripognjena veja in ga

hoče udariti po obrazu. Tonček jo prestreže z desnico; tedaj se pa spozabi v naglici, da ima denar v roki. »Cink-cink-cink« je zažvenkljalo po grmu, in Tončkov drobiz je padel med kamenje, katerega je bilo mnogo v grmu. S sosednega vrta so ga nosili vanj, ker tam ni bilo nikomur na potu, na

»Nastavil je roko pred usta«

drugam. Zakaj če ptiči vidijo, da kdo hodi krog njihovih gnezd, tedaj se skujajo — nič več nočejo nazaj na gnezdo.

Tonček je najprej pogledal na cesto, če ga kdo ne vidi, potem pa je iskal denarja med kamenjem. Iskal je in iskal, pretipal vse luknje, prevrnil vsak kamen, ali denarja ni bilo nikjer. Tončku je bilo vedno bolj vroče. Natikače je že davno izgubil, tudi čepico mu je posnela veja. Pa on se ni brigal za to. Preveč ga je skrbelo. Ko vidi, da je ves trud zastonj, pomaga si tako, kakor vsi taki lahkomisljeni otroci. Zajokal je na ves glas, in debele solze so mu tekale po rdečih okroglih licih.

Takrat pride Španov hlapec mimo grma. Deteljo je šel kositi v polje. Ko sliši vek, postoji in povpraša Tončka, kaj mu je.

»Denar sem izgu-gubil.«

Tonček mu je ječaje povedal, kaj in kako se mu je pripetilo.

Hlapec je bil dobra duša, pa je šel v grm in tudi iskal. Dobil ni ničesar.

škodo pa tudi ne. Trava tako v grmu ni rasla.

Vroče je postalo Tončku in kar sape ni mogel dobiti. Stal je nekaj časa med vejami in srce mu je tolklo, da se je slišalo. Penice so zapele na vrhu: Šik, šik, šik! — Šlikca-šlèk, šlèk, kaj pa stičeš po grmu? Sedaj pa denar išči. Potem so pa odletele

»E, nikar ne jokaj! Kar pojdi v prodajalnico in reci, da nimaš denarja. Bodo že oče plačali kasneje!«

Ta nasvèt je bil Tončku všeč. Pobasal je košek in šel po sol in tobak. Solze si je obrisal, in ko mu je prodajalka Mina navrgla rožič, jedel ga je tako mirne vesti, kakor bi ne bil še nikdar jokal radi neposlušnosti.

Ali čedalje bolj ga je skrbelo, ko se je bližal domu. Še jedenkrat je pogledal v grm po izgubljenem denarju, pa zopet zastonj. Moral je iti brez denarja. Ali neki glas mu je šepetal na levo uho: Kaj se boš bal? Tobak imaš, sol in sladkor tudi; nobenemu ne bo prišlo na misel, da bi bil izgubil denar. Mini boš pa že sam povrnil. Saj pride stric ali teta in ta dva ti že dasta petico, da ne bo treba očeta prositi. Sedaj mólči, pa bo vse dobro. Tako mu je pravil tisti glas, ki pa ni bil angelja variha, ampak nekega drugega. Zato se je oglašal tudi Tončkov angelj in ga izpodbujal, naj pové doma resnico. Ali nasprotni glas mu je trdovratno ugovarjal in nazadnje rekel: »Le povej, če hočeš biti tepen.«

Šibe se je pa Tonček bal. Matičkov oče so znali živo udariti. Zato se je udał slabemu glasu in sklenil: Čakaj, nalašč ne povem!

Neumnež! Misлил je, da oče tepejo zaradi tega, če jim pové resnico.

(Dalje prihodnjič.)

Pri Lovčevih.

(Piše Ivan Rekar.)

II.

Bilo je po sv. Martinu. Obiskala nas je zima tisto leto zelo zgodaj in pri- nesla s seboj snega prav na debelo. »No, letos ga pa bo, kakor se kaže. Prav do grla ga bomo siti«, besedovali so vaški možje pri peči v gorko zakurjeni sobi. Zunaj je pa padal sneg v gostih kosmih, kakor bi volno skubel. Že tri dni je melo in vendar ni jenjalo. Slednjič se je vreme le izpremenilo in ujasnilo se je, a pritisnil je hud mraz. Tolpe lačnih vran so letale okrog hiš, iščoč si živeža. Človek se že preskrbi za zimo, a uboga žival, kje bo dobila hrane?

Beli dan je že radovedno gledal skozi zamrzone šipe v sobo, ko se počasi izkocam izpod gorke odeje ter zlezem v hlačice. Prekrižam se, opraviim jutranjo molitev, nato pa — še na pol mižé in zdehajoč — tavam k materi pred peč. »Si-li že odmolil, kaj?« »Seveda sem, mati, a lačen, lačen sem«, odgovorim ter poželjivo gledam na veliko ognjišče, kjer je stala cela vrsta loncev in kozic. Skoro dobim svoj delež in z žlico v roki pobrišem jo na peč, kjer se mi je zdelo najbolj pripravno.

Kam pa sedaj? K Lovčevim, če le ni premraz. Urno splezam s peči, obujem dobro podkovane črevlje, poiščem kosmato polhovko ter stopim na prag. Prav všeč mi je bilo vreme, zdelo se mi ni mrzlo. V tem prihiti v